

Parashat Chayei Sara
The First Meeting
Rabbi Shai Finkelstein

בראשית פרק כד פסוק סב - סה

וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב: וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים: וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל: וַתֹּאמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס:

בראשית רבה (וילנא) פרשת חיי שרה פרשה ס סימן טו

ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק, א"ר הונא צפת שידו שטוחה בתפלה אמרה ודאי אדם גדול הוא לכך שאלה עליו, ותפול מעל הגמל.

שכל טוב (בובר) בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל. הרכינה עצמה מעל הגמל.

ילקוט שמעוני תורה פרשת חיי שרה רמז קט

ותפול מעל הגמל - לפי שראתה ברוח הקדש שעתיד לצאת ממנו עשו הרשע נזדעזעה.

מדרש הגדול בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

ותשא רבקה את עיניה. הרי זה מקרא מסורס אין ראוי לומר אלא ותשא רבקה את עיניה ותאמר מי האיש הלזה ויאמר העבד הוא אדני ותפל מעל הגמל ותקח הצעיף ותתכס. מלמד שראת אור קשור על ראשו ותמהה ואמרה מי האיש הלזה.

בכור שור בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

ותפול מעל הגמל: הרכינה עצמה על הגמל וכיבשה פניה מחמת בושת.

ספורנו בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

ותפול מעל הגמל. הכניעה ראשה בהיותה על הגמל לכבוד יצחק.

רש"ר הירש בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

בלא ספק טרח אליעזר בעת הנסיעה לספר לה על יצחק; מטבע הדברים, שהכירה אותו מיד, ואין צורך לחשוב על "רגש פנימי". אפשר גם שהכירה את השדה על פי התיאור, ובראותה את יצחק חוצה את השדה, והולך ישר לקראתם, הבינה שהוא בעל השדה:

ותפל, צניחה מהירה מרצון... גברת מתהדרת היתה בודאי מעדיפה לרכב הדר בראש כבודה גדולה, והיתה מואילה אחר - כך להיעזר בבעלה לעתיד ברדתה מהגמל. אך בייחוד כאשר יצחק לא רכב, לא היה זה נאה לרבקה שתרכב לקראת יצחק ההולך. נוסף על כך הן רכיבה היתה סימן לשררה, ורבקה לא רצתה להיראות את פני יצחק כגבירה. אך כל זה לא נעשה מתוך חשבון - (שאם לא כן, מעט מאד היה מבדיל בין ענוה זו לבין גאוה) - אלא: "ותפל", כביכול מעצמה, שלא מדעתה, ללא חשבון, מתוך התעוררות בת רגע של הרגשה נכונה.

מלבי"ם בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סד

ותשא. אליעזר לא ראהו עדיין רק רבקה שישבה על הגמל שהוא גבוה ראתה אותו, ותפל נטתה א"ע לצד הארץ אל העבד שהלך אצל הגמל.

העמק דבר בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק סה

ותקח הצעיף ותתכס. מרוב פחד ובושה כמו שמבינה שאינה ראויה להיות לו לאשה, ומאז והלאה נקבע בלבה פחד ממנו, ולא היתה עם יצחק כמו שרה עם אברהם, ורחל עם יעקב, אשר בהיות להם איזה קפידא עליהם או שינוי דעה לא בושו לדבר רתת לפניהם, משא"כ

רבקה. וכל זה הקדמה להסיפור שיבוא בפרשת תולדות שהיו יצחק ורבקה מחולקים בדעות, ומכ"מ לא מצאה רבקה לב להעמיד את יצחק על דעתה בדברים נכוחים כי היא יודעת האמת כי עשו רק ציד בפיו, וכן בשעת הברכות, וכל זה הי' סיבה מהקב"ה שיגיעו הברכות ליעקב דוקא באותו האופן וכאשר יבואר במקומו טעם הדבר, ואלו היתה רבקה עם אישה כמו שרה ורחל עם אנשיהן, לא הי' מגיע בזה האופן, והכל בהשגחה פרטית מראש שתגיע רבקה ליצחק בשעה שתבהל ממנו, ויצא אחרית דבר כפי רצונו ית':

<u>בראשית פרק כז פסוקים מב - מו</u>

וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ: וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה: וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ: עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לּוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֶשְׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד: וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְחַיַּי מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם־לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חֵת כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִי חַיִּים:

<u>העמק דבר בראשית פרשת תולדות פרק כז פסוק מו</u>

קצתי בחיי. הק' זעירא, ללמד כי באמת לא משום זה אמרה ליצחק שלא יקח יעקב מבנות חת, כי באמת מה שעבדו ע"ז הורגלה לראות כן בבית אביה, וכמש"כ לעיל כ"ו ל"ה, ומה שציערו אותה, אינו אלא משום שידעו שהיא אינה אוהבת את עשו, אבל אם היה יעקב לוקח מבנות חת לא היו מצערים אותה כלל, ולא אמרה כזאת אלא משום שלא רצתה לומר ליצחק שהיא יראה שעשו יהרוג את יעקב, ומטעם שביארנו לעיל כ"ד ס"ה, על כן הסבה טעם אחר שיצוה יצחק את יעקב לילך בשביל אשה: